

Dewispelaere houdt zijn solo gevoelig en licht

Poëzie vindt Dewispelaere in zijn aanspreking van het publiek. — © kurt van der elst
Kun je iemand van het leven overtuigen? In zijn eerste solovoorstelling bestrijdt Tom Dewispelaere – tussen een deelnemend publiek – een wanhoopsdaad met een gelukslijst.

Gilles Michiels

Vrijdag 8 september 2023 om 05:00

ALLE SCHONE DINGEN

Tom Dewispelaere / Olympique Dramatique & Toneelhuis

Tot 21/9 in Kambala (Antwerpen), op 3-7/10 in Toneelhuis (Antwerpen), daarna op tournee tot 24 mei.

In 2017 en 2018, op een jaar tijd, bewerkten twee Vlaamse theatergroepen de gitzwarte jeugdroman *Niets* van de Deense Janne Teller. Daarin willen enkele jongeren hun klasgenoot bewijzen dat het leven betekenis heeft, zelfs ten koste van hun eigen leven. *Every brilliant thing* (2013) van de Brit Duncan Macmillan zou je het braver broertje van *Niets* kunnen noemen. Nadat zijn moeder een zelfmoordpoging heeft ondernomen, lijst haar zoon alle dingen op die het leven de moeite waard maken. Van dame blanche over drumsolo tot bubbeltjesplastic.

Toeschouwers als personage

Dat ontroerende basisidee is de kracht en tegelijk de uitdaging van *Alle schone dingen*, de eerste Nederlandstalige opvoering van het stuk door Tom Dewispelaere. De werkelijke waarde van zo'n lijst ligt namelijk niet alleen in haar lengte. Of die nu tien of een miljoen lichtpuntjes telt, een theatermaker weet dat ze pas zullen oplichten als hij ze reliëf geeft.

Hij kan dat via de diepgang van zijn personage of door van de 'gelukslijst' een collectieve oefening te maken. Macmillans tekst mikt ergens halfweg de twee. Hij laat de verteller-acteur plaatsnemen tussen de toeschouwers, die vooraf één nummer of personage krijgen toegewezen – en dus deel worden van zijn verhaal.

Bij Olympique Dramatique zie je Dewispelaere vaker in grote producties, in *Alle schone dingen* houdt hij het gevoelig en licht. Dit stuk is geen sinecure voor een speler: die moet de kinderlijke verwondering en het ouderlijke lijden voelbaar maken, de toeschouwers regisseren én in contact brengen met de kwetsbare kern van zijn personage.

Aarzeling of overgave

Op dat laatste punt schiet Macmillans tekst enigszins tekort. De lijst van zijn verteller bevat genoeg details en eigenaardigheden om 'vlees' te geven aan een personage. Alleen het geraamte is onvolledig: als toeschouwer kom je niet te weten wat de suïcidale moeder en de stilzwijgende vader eigenlijk drijft. Daardoor blijft de lijst te generisch, net als de centrale figuur.

Meer poëzie vindt Dewispelaere in zijn aanspreking van het publiek. Hun interventies zijn dan wel half gescript, ze leveren ontwapenende momenten op, zoals wanneer de verteller een man tot dierenarts promoveert, die daarna zijn hond een spuitje moet geven. De aarzeling of overgave in zulke scènes tilt ook de toeschouwers uit de anonimiteit. Dan zijn de schone dingen op hun schoonst: als ze belichaamd worden.

Wie vragen heeft over zelfdoding, kan anoniem terecht bij de Zelfmoordlijn via het gratis nummer 1813 of op de website www.zelfmoord1813.be.